

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De eruditione christifideliu[m]

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

De q[ui]nto articulo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

De simbolo

muerunt g̃etes: et populi meditati sunt
inanis. Istiterūt. et Quarto quare pa-
tit. N̄ video ppter peccata nostra et salu-
tem nostrā. *Esa. 53.* Prop̄ zel⁹ popu-
li mei percussi eū. Quito quid coegit eū.
Respodeo maxima charitas. *Apo. 1.*
Dilexit nos et lauit nos a peccatis n̄ris in
sanguine suo. *Roman. 5.* Comm̄dat
deus suam charitatem in nob̄. qm̄ cum
inimici essemus xps p nobis passus ē:
et mortuus iustus pro iniustis. Passus
sub pontio pilato. Notandū q̄ christ⁹
passus est sub uno pilato: nunc autem in
membris suis patitur a multis pilatis.
Matth. 25. Qd̄ vni ex minimis meis fe-
cistis: mihi fecistis. Et video charissime:
si iniuriose pateris a iudice iniquo: noli
murmurare. Sed memento dñm ih̄m
christum passum sub pontio pilato. Ite
si subditus es: et habes prelatum corru-
ptum prementem te contra iusticiam: sis
patiens q̄ ip̄e est tuus pylat⁹. Si mu-
lier es: et habes viꝝ furiosum repercuien-
tez: sis patiens: quia ip̄e est tuus pylat⁹.
Si seruus es: et habes dñm impium et
crudelēte molestātē. nō mireris. q̄ ip̄e
se est tuus pylat⁹. et sic d̄ alijs. Et oēs isti
p̄dicti debēt esse patientes. q̄ p̄ his tri-
bulationib⁹ habituri sūt magnū p̄misū i
celo. *Matth. 5.* Vt̄ estis cū maledixi/
rinyob̄ hoīes et psecuti vos fuerint: et
vixerint om̄ne malū aduersū vos: mēnē/
tes ppter me. Gaudete et exultate qm̄ mer-
ces vestra copiosa est in celis. Ite scien-
dū q̄ ponti⁹ est cognomē ab insula pō/
ti nominatū: h̄ pylat⁹ est p̄p̄m̄. et erat gē/
tilis et indign⁹ pane. q̄ f̄m Aug⁹. Pe/
cator non est dignus pane quo vescit.
A quo malo hoīe xps ad mortē senten/
tiāt⁹ et iudicat⁹ ē. Ite sciedū q̄ Vinceti⁹
in speculo historiali dicit q̄ pylat⁹ accu/
satus est in multis a vitellio preside sy/
rie. Et primo de morte omnū innocentium
quos occiderat. et q̄ imágines genti/
lium ponebat in templo. Item q̄ pecuniā
qm̄ positam in carbonā redigebat in su-

osv̄sus: inde faciens aqueductū in do-
mum suam. Pro his missus est in exili/
um et ibi in multas incidēs calamitates
se p̄p̄ia manu intererit.

De quanto articulo:

Descendit ad inferna. Istū quin-
cum articulū scribit beatus phili-
ippus apl̄s. Circa quez articulū p̄mo q̄rit: quo tempore vel qua ho-
ra christus ad inferna descendit: Respo-
deo f̄m *Ioh.* q̄ statim qn̄ aia ch̄i fuit
a corpore separata: tūc anima christi de-
statu vñita descendit ad lumbum patrū:
et mansit ibi ab hora mortis christi que
fuit hora sexte ferie nona usq; ad horaz
resurrectionis. et hoc fuit tempus q̄dra/
ginta horarum. Quia diluculo diei do-
minice surrexit. et ī eadē hō resurrectōis
eduxit eos de lymbō Item sciendum q̄
anima christi separata fuit a corpore. S̄
deitas mansit cum anima ad infernū
descendente. et etiā cum corpore in sepul-
chro iacente. Item sciendum q̄ an̄ ch̄i
passionem fuerūt quatuor receptacū/
la animarum. Primus locus fuit infer-
nus damnatorū in quo est pena sensus et
pena damni. i. carentia visionis dei. Ac
etiam ibi sunt tenebre exteriores et iteri-
ores. i. carentia gratie: et carentia glorie
Ad hunc locū christus non descendit.
nec ab illo aliquem liberauit. Rō q̄ xpi
passio nulli p̄dest: nisi sit eius membrū
vel fiat p̄ conuersionem. Sed illū in in-
ferno non fuerūt membra christi. nec po-
terant fieri: quia fuerūt extra statū mercē/
di: q̄ nec in illo loco est redemptio: nec
pro eis est orādum. Unde beat⁹ Aug⁹.
Si scirem patrē meū in inferno: nō pl̄/
orare p̄ eo q̄ p̄diabolo. Secundus loc⁹
est lymbus puerorum. id est illoꝝ infan-
tium in peccato originali deceđtūm. q̄
lymbus est sup̄ infernū et ibi est pena da-
ni. i. carentia visionis diuine. et nō pena
sensus. i. sensibilis pena nō est ibi. Et ist⁹
ibi tenebre exteriores et interiores. i. ca/
rentia gratie et glorie. Ad illū locū ch̄i

etiam non descēdit nec ab eo aliquē etiam liberauit. **Ratio huius:** q̄ illi pueri nō fuerūt capaces grē xpi. nec satisfactio ch̄it poterat illis suffragari neq; ad eos extēdi. **Q:** ad illos solū extēdī q̄ ei⁹ membra efficiunt p̄ fidem: vel aliqd fidei sa/ cramentum. **Sed neutrū illi** poterant habere. **Tertius locus est purgatoriu⁹** et testū lymbū puerorū ibi est pena dāni et sensus ad cōs̄ deſminatū et finitū. **E**t sunt ibi tāctū tenebre exteriores quia gram habent. **Ibi** est ignis corporalis in quo aī illo⁹ qui in hac vita penitentiam suam non impleuerūt affliguntur ut q̄ ad satisfactōem condignā. **Querit.** v̄z illi qui fuerunt in purgatorio libe/ ti sint. quādo ch̄is descēdit ad lymbū patrum. **R**espondeo q̄ non: sed soluz illi q̄ tunc purgati fuerunt sufficienter. vt meruerūt h̄ q̄ illo tpe. s. i. deſcēsu xpi libe/ rari debuissent. **R**ō ē q̄ passio ch̄i n̄ ha/ buit t̄pālē virtutē et trāſitoriā: sed semp/ ternā. **S**ed pena purgatorij est trāſitoriā et t̄paliſ. et ideo q̄ fuerūt tales quales nūc sunt qui in purgatorio detinēntur: non fuerunt a purgatorio liberati p̄ de/ scensum xpi ad inferos. **S**ed solum illi qui tunc purgati fuerunt vel alias hoc meruerunt q̄ tpe deſcensus ch̄i libera/ ri deberent. **Quartus loc⁹ et supm⁹** est lymbū sancto⁹ patru⁹ vbi fuit pena dāni id est carētia visionis diuinae non pena sensus. **E**t erant ibi pene exteriores sed non interiores. q̄ oēs isti in gratia fuerūt. **E**t ad istū ch̄is descēdirūt fregit. et sc̄tos patres inde eduxit. **E**x isto articulo habemus duo docimēta. **P**rimū q̄ de/ bēmus habere spem de bo. quia si illos qui fuerunt in lymbo visitauit: quilibet nostrū potest confidere q̄ nos in tribula/ tionibus nostris non derelinquet. p̄s. **C**um ip̄o sum in tribulatione: eripiam eum: et glorificabo eum. **S**ecundūz do/ cumētū est q̄ debem⁹ animab⁹ p̄ximorū nostrop̄ subuenire. **S**i em̄ xps descēdit ad inferos: vt suos liberaret. **E**t nos ex

emplo ch̄i debem⁹ subuenire aīah per suffragia. **V**n̄ ip̄i clamāt ad nos. Job 12. **D**iseremini mei miseremini mei: sal/ tez vos amici mei.

De sexto articulo.

Accia die resurrexit a mortuis. **H**unc sextum articulum dēscr̄ p̄lit sanctus thomas apostolus et conuenienter scripsit istum articulum quia i eo prius dubitauerat: et d̄ eo ples ne certificatus fuit. sicut habetur Job annis. xx. vbi christus dicit thome: In/ fer digitum tuum huc et vide manū meā. et affe manū tuā et mitte in latū meum: et noli esse incredulus: sed fidelis. **V**nde sanctus thomas in tercia parte. q. 5. ar. 4. dicit q̄ sanctus Thomas apostolus nō solum vidit vulnera ch̄is sti: sed etiam tetigit. **E**tē notāduz fm̄ Henricū de firmaria. **S**icut necessariū est nobis credere q̄ christ⁹ mortuus fu/ it: ita necessariū est nobis credere q̄ re/ surrexit: q̄ hoc valet ad subleuatōem spei nostre. quia membris datur spes a consideratione capitū. **Q:** si christus re/ surrexit: et nos resurgemus. **S**urrexēat autem resurrectione perfecta q̄ est ad vi/ ta immortale. **R**homa. 6. **C**h̄is resur/ ges ex mortuis iā nō morit⁹.

De septimo articulo.

Hecedit ad celos. sedet ad dexte/ rā dei p̄ris omnipotētis. **H**unc articulū posuit beatus bartho/ lomeus. **E**t necessariū est credere q̄ ch̄istus quadragesima die celos ascendit. **Q**uia sicut credimus passionem et resur/ rectionem sic et ascensionem. quia passio accendit nos ad charitatem. resurrectio erigit ad finem. ascensio eleuat ad spem. **V**bi considerandum est in isto articulo magnitudo virtutē dei. q̄ ascēdit in for/ ma hūana cum corpore et anima. et cum vtraq; natura diuina et humana scilicet de monte oliueti qui distat a hierusalē per mille passus. et p̄ntrib⁹ apostolis. et cū beatissimā virginē maria. et alijs mulie-

x 3